

KENDTE LIV: INTERVIEW MED EMILIE BRANDT

Kunstnere, journalister og andre i formidlende professioner arbejder til daglig med at bringe historier til verden om mennesker, samfundet og livet. Men beretninger fra deres personlige liv kan også vække refleksion, genkendelighed og genklang hos mange. Artikelserien 'Kendte liv' har fokus på offentligt kendte personer, som har det til fælles med hinanden og mange andre, at de på nært hold kender til, hvordan et problematisk forbrug af rusmidler kan påvirke livet.

”De sidste tyve år har virkelig været svære”

Filmproducer Emilie Brandt er datter af de kendte modeskabere Erik og Margit Brandt. Et jetsetpar, som levede drømmene ud med modeimperium og et spændende liv med vilde fester og kendte venner. Men Erik Brandt var ikke kun en dygtig og flamboyant forretningsmand. Han var også en far med et alvorligt alkoholproblem.

TEKST: KARINA LUISE ANDERSEN
FOTO: LINDA KASTRUP/RITZAU SCANPIX

Karina Luise Andersen er cand. mag. og redaktør for STOF

Jeg kan huske som teenager at kigge på fotografier sammen med min mor fra hendes teenage-tid i 70'erne. På ét af billederne havde hun et par smarte solbriller på, som hun fortalte mig var af det internationalt kendte danske mode-mærke 'Margit Brandt'. Jeg kendte ikke navnet på daværende tidspunkt, men jeg kan huske, at jeg ræsonnerede mig frem til, at det måtte være noget helt særligt, for danske designere, der var internationalt kendte, kunne jeg ikke forestille mig, der var mange af.

Og modeeventyret 'Margit Brandt' var da også noget helt særligt. Ægteparret Margit og Erik Brandt, som stod bag mærket med Margit som designeren og Erik som forretningsmanden, var kendt ikke kun for deres revolutionerende præg på dansk mode, men også for deres vilde jetsel-liv fyldt med fester, kendte mennesker og flam-boyant livsstil.

Margit Brandt døde i 2011, og Erik Brandt tidli-gere i år. Men dette er ikke fortællingen om mo-dedesign, forretningseventyr eller kendisvenner. Dette er historien om at være datter i en familie, hvor faderen har alkoholproblemer.

Vilde fester og svære søndagsmiddage

Der havde altid været mange fester. Både tors-dag, fredag, lørdag og i alle ferier. Det husker den 52-årige filmproducer Emilie Brandt tyde-ligt, og hun kan også erindre, at på barndoms-feriernes sidste dag var hendes far plaget af festernes konsekvenser.

"Når min far stod op til hele ugens barregning på hotellet på feriens sidste dag, hold da kæft, da havde han det dårligt. Der havde jo været fest hele ugen, og når man har tømmermænd, har man ikke så meget overskud, så da var stemn-ingen altid trykket," fortæller Emilie.

Hun og søsteren, Julie, voksede op i 70'erne og 80'erne, som var de to årtier, hvor der var aller-mest tryk på for 'Margit Brandt'-imperiet, og hvor forældrenes hverdag var travl og kulørt med masser af fester og alkohol med mere. Men Mar-git og Erik Brandt var også professionelle men-nesker, som tog deres arbejde meget alvorligt, og Emilie kan huske, at alkoholen ikke var noget, der prægede dagligdagen.

"I hverdagene kunne vi ikke mærke alkoholens konsekvenser på ham. Uanset hvor meget fest

der havde været i weekenden, stod han stadig op og mødte på arbejde klokken otte mandag mor-gen. Så det var først, da jeg var i sluttyverne, at det gik op for mig, at han havde et reelt problem," siger Emilie og uddyber:

"I perioder har mine forældre ejet hotel, og jeg kan huske søndagsmiddagene på hotellet. Min far var bare tit i dårligt humør til de der midda-ge, og der lagde jeg mærke til, at hans ustabile humør var en weekendting, og at det skyldtes alkohol. Hans temperament var jo voldsomt, og hver søndag blev hoteldirektøren fyret, og så blev han hyret igen om mandagen. Forleden så jeg et afsnit af 'The Bear' (amerikansk tv-serie, red.), hvor der var en scene med en familiemid-dag, hvor jeg bare tænkte: "Hold kæft, jeg ken-der den der stemning". Jeg blev helt stresset, fordi det var fuldstændig som at være tilbage i tiden, hvor man aldrig vidste, hvilke voldsomme ting der kunne ske."

Rollen som den flamboyante entertainer krævede sit

Da Emilie Brandt var i midten af 30'erne, kom hendes far for første gang i behandling for sit al-koholforbrug. Hun kørte ham til toget, som han skulle med til et behandlingssted i Vejle.

"Han græd og græd, da han skulle med det tog. Han var virkelig ked af det, og det var virkelig hårdt at sende ham afsted. Han var godt klar over, at nu skulle han over og 'nulstilles' et eller andet sted i Vejle, og at det ville blive rigtig hårdt." Erik Brandt var i alkoholbehandling flere gange og havde også perioder, hvor han ikke drak. Men han faldt altid tilbage i forbruget igen.

"Jeg kan ikke huske, hvor mange gange jeg har fået ham indlagt efterhånden. Han tilbragte fx sin 70-års fødselsdag på et behandlingssted i Sve-rige. Vi kørte derop med kage, og så sad han der og var bare ked af det. Det var virkelig hårdt. Stakkels far. Han kæmpede virkelig med det. Men så snart han syntes, at nu kørte det egentlig meget godt, så kunne han jo godt drikke et glas vin igen, fordi det havde han styr på nu. Men det havde han jo ikke, og han forstod aldrig, at det var enten-eller," siger Emilie.

At det var svært for Erik Brandt at lægge alkoho-len fra sig, havde også noget at gøre med den rol-le, han følte, han havde i offentligheden og som forretningsmand, og som krævede meget af ham.

”... det var virkelig hårdt at sende ham afsted. Han var godt klar over, at nu skulle han over og ’nulstilles’ et eller andet sted i Vejle...”

”Når han var ædru i en periode, sagde han til mig: ”Ædruelighed skræmmer mig, Emilie, fordi jeg ved faktisk ikke rigtigt, hvem jeg er, når jeg er ædru”. For ham var han en provokatør og var underholdende og fandenivoldsk. Og en del af det skulle han bruge alkohol for at kunne være. Så han følte, at han skulle leve op til en personage, han havde skabt, da han var ung, og livet var vildt og med fest og gang i den,” fortæller Emilie og uddyber:

”Når man så kommer i 50’erne og har drukket i mange år, så begynder det at blive noget, man ikke rigtigt kan få ud af kroppen. Man restituerer ikke på samme måde, og så kommer det til at påvirke hele ens liv. Men han kunne ikke lade være, fordi for ham var det det liv og den personlighed, han var tryk ved at være i. Også selvom der var ting, han satte stor pris på, når han var ædru. Han var jo i det hele taget et meget livsglad menneske, som kunne se det smukke og fine i græsset, blomsterne, lyset, der falder på en bestemt måde, kunst og al den slags. Men han syntes også, at ædrueligheden gjorde livet mere kedeligt og utrygt.”

Når forælderen bliver barnets ansvar

Hver gang Erik Brandts alkoholforbrug eskalerede, blev det Emilies ansvar at få hevet ham ud af det igen, for hendes mor havde svært ved at håndtere det.

”Der gik som regel 14 dage, og så ringede min mor og sagde: ”Den er helt gal. I må hjælpe”. Men det var jo ikke nemt, for min mor gjorde ikke

situationen bedre. Hun røg jo som en skorsten og havde KOL og drak også en masse hvidvin og syntes, det var dejligt. Hun var ikke lige så voldsom i sit udtryk som min far, men hun kunne jo heller ikke tåle det. Når min far var kommet ud af afvænnings og var klar på ikke at drikke, så blev det svært for min mor, for så kommenterede han på, hvor meget hun drak. Så syntes hun, det var nemmere, hvis han også lige fik et glas vin for at skifte fokus fra hende. Så kunne de være uartige sammen, ikk? Lige indtil hun ikke syntes, det var sjovt længere efter et par uger,” siger Emilie og uddyber:

”Min far var meget stærkere, end hun var, på mange punkter. Han havde også et godt helbred. Han røg ikke, og han spillede tennis to gange om ugen og prøvede generelt at holde sig i form. Min mor holdt jo aldrig op med at ryge, og hun trænede og motionerede ikke. Altså, hvis du ikke kunne tage en pille for det, så gad hun ikke gøre det. Og når man har KOL, så skal man virkelig træne og presse sine lunger, men hun gad jo knap nok puste i den lungefløjtede, hun havde for at bedre vejtrækningen. Og der var min far jo hele tiden efter hende: ”Kom nu, Margit, gå nu en tur”. Så på den måde var han meget opmærksom på, at det var vigtigt at passe på sig selv, og det gjorde han meget for at gøre.”

Efter sin mors død følte Emilie, at det blev nemmere at håndtere sin far og konfrontere ham med hans alkoholforbrug. Han havde også en masse gode venner, som støttede op om ham og blev

ved med at besøge ham, uanset hvordan han havde det. Bl.a. Prins Henrik, musiker Eddie Skoller, modejournalist Lotte Freddie, galleriejer Jacob Asbæk og mange andre. Men der kom også nye bekendtskaber i hans liv, hvoraf flere velmenende hentede alkohol til ham. De mange forskellige mennesker, der gik stort set ukontrolleret ind og ud af Erik Brandts lejlighed, gjorde Emilie utryk på sin fars vegne. Hun endte derfor med at lave et Facebook-opslag for at gøre både sin far og omverdenen opmærksom på, at det hele var ved at gå rigtig galt.

”Jeg skrev i opslaget: ”Det kan godt være, I synes, at min far er charmerende og sjov, når han drikker, og uha, I synes, det er grineren, men det er det bare ikke. Han kan ikke holde til det, og jeg har ikke set ham i seks måneder, og jeg savner min far”. Han blev rigtig sur på mig over det opslag, men jeg tænkte, at ”nu har jeg simpelthen ikke mere at miste. Nu kan det være lige meget”, fortæller Emilie og fortsætter:

”Kort efter blev han indlagt og lå med alkoholforgiftning i syv uger. Han kom i respirator og alt muligt. Men han fik kæmpet sig tilbage, og han havde nogle rigtig gode år med en kæreste, som var rigtig god for ham og passede godt på ham. Men det varede desværre ikke ved.”

Behovet for den akutte hjælp

Adspurgt om, hvad hendes bedste råd til andre pårørende i samme situation ville være, er Emilie klar i mælet:

”Sig tingene, som de er, men gør det kærligt. Jeg har altid været ærlig om og overfor min far, og det tror jeg er enormt vigtigt. Og så er han blevet vred på mig, og den vrede skal man kunne tåle. Det er voldsomt at skulle sige sandheden til nogen, der ikke selv er klar til at høre den, men det er man bare nødt til. Og så samtidig indimellem sende en kærlig besked: ”Jeg elsker dig far, og jeg tænker på dig.”,” siger Emilie og uddyber:

”Når han var helt nede, og der ikke var nogen andre i hele verden, så var jeg der jo. Så stod jeg klar, og nogle gange sagde han: ”Du kan rende mig”. Så gik jeg og kom igen dagen efter, hvor hans svar var det samme. Og det gentog sig, indtil han sagde: ”Jeg kan ikke mere, Emilie”, og så sagde jeg: ”Godt, far, nu skal du høre. Nu tager vi på hospitalet”. Og så sagde han: ”Jeg vil ikke”, og så sagde jeg: ”Jamen, det skal du”. For jeg kun-

ne mærke, at nu var der en åbning, så jeg blev siddende hos ham og håbede, at det lykkedes at få ham på sygehuset og få ham til at blive der.”

Emilie har flere gange brugt mange timer på hospitalet sammen med sin far. Ventende på blodprøver, læger, journalskrivning, indlæggelse. **Men når abstinenserne indtraf, så kunne hendes far finde på at tage en taxa hjem fra hospitalet, og så måtte Emilie starte forfra en anden dag. Så hvis Emilie har ét ønske til systemet, så handler det om muligheden for hurtig hjælp:**

”Tiden er så lang og svær, når du sidder der og venter flere timer sammen med en far, som bare vil hjem og drikke. Det er de længste timer i mit liv. De pårørende har jo lagt en masse energi i at få folk derhen. Så jeg ville ønske, man kunne aflevere folk et sted, hvor det hele gik hurtigt, for det føltes, som om at der var en manglende forståelse for, at det herastede altså, for der var tale om en mand med et kæmpe temperament: ”Hold da kæft, han skulle da nok selv bestemme, om han ville blive siddende der og vente eller gå hjem igen”.”

Holder fast i de gode minder

Efter begge forældrenes død bruger Emilie sin tid på at mindes alle de gode ting, der var i livet med hendes forældre, for hun føler, at hun allerede har brugt alt for meget af sin tid og sin energi på alle de svære ting. En tid og en energi, som jo også skulle fordeles på hendes to børn og job.

”Jeg har gemt 42 telefonsvarerbeskeder fra min far som minder. I nogle af beskederne skælder han mig ud: ”Hvor fanden bliver du af? Hvorfor fanden tager du ikke telefonen? Jeg vil aldrig se dig mere. Du er et røvhul”. I andre siger han: ”Emilie, du er det bedste, jeg har. Jeg er så stolt af dig, og jeg elsker dig. Jeg ved ikke, hvad jeg skulle gøre uden dig”. Så jeg ved jo, han satte pris på mig, og jeg ved, at de grimme ting, han sagde, var i afmagt. Men jeg er glad for, at han har fået fred nu,” siger Emilie og afslutter:

”De sidste tyve år har virkelig været svære. Først var min mor inde og ude af hospitalet, og min far, der bare står og glor, fordi han er beruset og er ked af det og fuld af smerte, ikk? Og så alle årene med min far. Jeg ved, jeg har gjort alt i min magt for at hjælpe mine forældre, så jeg er helt afklaret og vil bruge min tid på at huske på alle de gode minder, der er.”